

İlgili Kanun / Madde
1479 S.Bağ-KurK/63

T.C
YARGITAY
10. HUKUK DAİRESİ

Esas No. 2009/14185
Karar No. 2009/18978
Tarihi: 22.12.2009

- **HATIR TAŞIMACILIĞI**
- **KUSUR ORANININ GENEL HÜKÜMLERE GÖRE BELİRLENMESİNİN GEREKMESİ**

ÖZETİ: 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun "Genel hükümlerin uygulanması" başlığını taşıyan 87. maddesinde; yaralanan veya ölen kişi, hatır için karşılıksız taşınmakta ise veya motorlu araç, yaralanan veya ölen kişiye hatır için karşılıksız verilmiş bulunuyorsa, işletenin veya araç işleticisinin bağlı olduğu teşebbüs sahibinin sorumluluğunun, genel hükümlere tabi olacağı belirtilmiş olup, maddenin yollamada bulunduğu genel hükümler kapsamında, Borçlar Kanunu'nun 43 ve 44. maddeleri yer almaktadır.

Dosyadaki belge ve kanıtlar, davalı Erkan Çohadar'ın, ölen sigortalının ısrarı üzerine birlikte seyahate çıktığı ve yine sigortalının yorulduğunu belirtip, aracı kullanmasını istemesi üzerine, yardımcı olmak için aracı kullanmaya başladığı sırada direksiyon hakimiyetini yitirerek kazaya neden olduğunu ortaya koymuşken; davalı Erkan Çohadar'ın tazmin yükümlülüğünün, hatır taşımacılığı olgusu gözetilerek, yukarıda belirtilen yasal düzenlemeler ışığında yapılacak değerlendirme uyarınca belirlenmesi gereğinin gözetilmemiş olması.

DAVA: Trafik kazası sonucu ölen sigortalının hak sahiplerine bağlanan peşin sermaye değerli gelir ile cenaze yardımının, 1479 sayılı Yasanın 63. maddesi uyarınca tahsili davasının yapılan yargılaması sonunda; ilâmda yazılı nedenlerle

davanın kabulüne ilişkin hükmün süresi içinde temyizden incelenmesi davahlar Avukatlarınca istenilmesi ve davalı Erkan Çohadar Avukatıncada duruşma talep edilmesi üzerine, dosya incelenerek, işin duruşmaya tâbi olduğu anlaşılmış ve duruşma için 22/12/2009 Salı günü tayin edilerek taraflara çağrı kağıdı gönderilmiştir. Duruşma günü duruşmalı temyiz eden davalı ve diğer davalı adlarına kimse gelmedi. Karşı taraf adına Av. Nurcan Katar geldi. Duruşmaya başlandı. Hazır bulunan Avukatın sözlü açıklamaları dinlendikten sonra duruşmaya son verilerek aynı günde Tetkik Hâkimi Ercan Turan tarafından düzenlenen raporla dosyadaki kağıtlar okunduktan sonra işin gereği düşünüldü ve aşağıdaki karar tesbit edildi.

1-Tazminat hukukunun genel ilkesi, sorumluluk koşulları gerçekleştiğinde, zarar verenin, zarar görenin mal varlığında oluşan eksilmeyi gidermesi yükümlülüğünü öngörmekteyse de; zararın tümüyle giderilmesini amaçlayan “tam tazmin” ilkesinin katı bir şekilde uygulanmasının, adil olmayan sonuçlar doğurabileceğini gözeterek yasa koyucu, Borçlar Kanunu'nun 43 ve 44. maddelerinde, hakkaniyet gereğince tazminat tutarından indirim yapılması olanağını öngörmüş bulunmaktadır. Anılan Yasanın “Tazminat miktarının tayini” başlıklı 43. maddesinde; hakimin, tazminatın türü ve kapsamının derecesini, durum ve mevkiinin gereğine ve hatanın ağırlığına göre belirleyeceği belirtilmiştir. Sözü edilen “durum ve mevkiinin gereği”, ekonomik ve sosyal olgular içinde değerlendirilebilecek geniş yorumlu kavramlar olup; eylemi gerçekleştiren (zarar veren) kişinin, karşılık almaksızın zarar gören yararına bir davranışta bulunduğu sırada zararlı sonuç doğuran olayın meydana gelmesi halinin belirgin örneklerinden biri ise hatır taşımacılığıdır.

Hiç kimsenin kendi kusurundan yararlanamayacağı yönündeki genel hukuk ilkesinin yansımaları olarak kaleme alınan ve tazminat miktarından indirim sebepleri olarak daha çok, zarar gören ile ilgili olanlara yer veren, anılan Yasanın “Tazminatın tenkisi” başlıklı 44. maddesinde de; zarar gören taraf zarara razı olduğu veya kendisinin eylemi zararın doğmasına ya da zararın artmasına yardım ettiği ve zararı yapan kişinin durum ve mevkiini ağırlaştırdığı takdirde hakimin, zarar ve ziyan tutarını indirebileceği veya zarar ve ziyayı hüküm altına almaktan vazgeçebileceği açıklanmış; eğer zarar kasten veya ağır bir ihmâl ya da tedbirsizlikle yapılmamış ve tazmini (giderilmesi) de borçluyu müzayakaya maruz bırakacak ise hakimin, zarar ve ziyan miktarını hakkaniyete uygun olarak indirebileceği belirtilmiştir.

Diğer taraftan konuyla ilgili olarak 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun “Genel hükümlerin uygulanması” başlığını taşıyan 87. maddesinde; yaralanan veya ölen kişi, hatır için karşılıksız taşınmakta ise veya motorlu araç, yaralanan veya ölen kişiye hatır için karşılıksız verilmiş bulunuyorsa, işletenin veya araç işleticisinin bağlı olduğu teşebbüs sahibinin sorumluluğunun, genel hükümlere tabi olacağı belirtilmiş olup, maddenin yollamada bulunduğu genel hükümler kapsamında, Borçlar Kanunu'nun 43 ve 44. maddeleri yer almaktadır.

Dosyadaki belge ve kanıtlar, davalı Erkan Çohadar'ın, ölen sigortalının ısrarı üzerine birlikte seyahate çıktığı ve yine sigortalının yorulduğunu belirtip, aracı kullanmasını istemesi üzerine, yardımcı olmak için aracı kullanmaya başladığı sırada direksiyon hakimiyetini yitirerek kazaya neden olduğunu ortaya koymuşken; davalı Erkan Çohadar'ın tazmin yükümlülüğünün, hatır taşımacılığı olgusu gözetilerek, yukarıda belirtilen yasal düzenlemeler ışığında yapılacak değerlendirme uyarınca belirlenmesi gereğinin gözetilmemiş olması;

2-Karar gerekçesinde “davalı şirket için faiz başlangıcının daha önceden temerrüde düşürülmemesi sebebi ile dava tarihi” olarak alınacağı belirtildiği halde, hüküm fıkrasında davalı Şirketin faiz sorumluluğu yönünden gerekçedeki yaklaşımla çelişkili hüküm kurulması; ayrıca, hüküm fıkrasının (4) numaralı bendinde, yargılama gideri miktarının da, yazım yanlışlığı ile vekalet ücreti olarak hüküm altına alınmış olması, usul ve yasaya aykırı olup, bozma nedenidir.

O halde, davalılar vekillerinin bu yönleri amaçlayan temyiz itirazları kabul edilmeli ve hüküm bozulmalıdır.

SONUÇ: Temyiz edilen hükmün yukarıda açıklanan nedenlerle **BOZULMASINA**, temyiz harcının istek halinde davalılara iadesine, 22.12.2009 gününde oybirliğiyle karar verildi.